

องค์ประกอบของการบริหารโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างให้เกิดการเรียนรู้อย่างมีความสุขของเด็กไร้สัญชาติ
THE COMPOSITION OF THE SCHOOL ADMINISTRATION TO ENHANCE HAPPINESS
IN THE LEARNING OF STATELESS CHILDREN

นายสัตตธามูติ รักสนิทยกุล *

Satthamut Ruksanitsakul

ผศ.ดร.ปองสิน วิเศษศิริ **

Asst. Prof. Pongsin Viseshsiri, Ph.D.

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อ 1) เพื่อศึกษาองค์ประกอบของการเรียนรู้อย่างมีความสุขของเด็กไร้สัญชาติ 2) เพื่อศึกษากระบวนการจัดการเรียนการสอนให้เกิดการเรียนรู้อย่างมีความสุขของเด็กไร้สัญชาติ และ 3) เพื่อศึกษาองค์ประกอบของการบริหารโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างให้เกิดการเรียนรู้อย่างมีความสุขของเด็กไร้สัญชาติ โดยมีวิธีการศึกษาและเก็บรวบรวมข้อมูลจากการศึกษาจากแนวคิดทฤษฎี เอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และการสัมภาษณ์จากผู้ให้ข้อมูล คือ ผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียน ซึ่งอยู่ในโรงเรียนต้นแบบการจัดการเรียนสำหรับคนพลัดถิ่น จังหวัดสมุทรสาคร การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อตอบคำถามวิจัยโดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis) และการจัดหมวดหมู่ ผลการวิจัยสรุปได้ว่า 1) องค์ประกอบของการเรียนรู้อย่างมีความสุขของเด็กไร้สัญชาติต้องคำนึงถึงองค์ประกอบสำคัญ 8 ประการ คือ การได้รับการยอมรับ , การได้รับความเมตตา , การเกิดความภาคภูมิใจในตนเอง , การได้เลือกเรียนตามความถนัด ความสนใจ และค้นคว้าเพิ่มเติมในสิ่งที่สนใจด้วย , การได้รับความรู้พื้นฐานทางด้านภาษา , การได้รับโอกาสทางการศึกษา , การได้นำสิ่งที่เรียนรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน , การจัดสภาพบรรยากาศในการเรียน 2) กระบวนการจัดการเรียนการสอนให้เกิดการเรียนรู้อย่างมีความสุขของเด็กไร้สัญชาติ ต้องคำนึงถึงกระบวนการจัดการเรียนการสอน 7 ประการ คือ การเรียนบทเรียนเริ่มจากง่ายไปยาก , กิจกรรมหลากหลายสนุกสนาน , วิธีการเรียนตอบสนองความสนใจ , สื่อประกอบการเรียนทำให้เกิดการเรียนรู้ , การประเมินผลการจัดการเรียนการสอน , การพัฒนาและส่งเสริมกระบวนการคิด , แนวการเรียนรู้สัมพันธ์และสอดคล้องกับธรรมชาติ 3) องค์ประกอบของการบริหารโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างให้เกิดการเรียนรู้อย่างมีความสุขของเด็กไร้สัญชาติ เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบของการบริหารหลัก ๆ 2 ด้าน คือ ด้านการบริหารงานวิชาการ และด้านการบริหารงานบริหารทั่วไป

* นิสิตมหาบัณฑิตสาขาวิชาบริหารการศึกษา ภาควิชานโยบาย การจัดการ และความเป็นผู้นำทางการศึกษา

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

E-mail Address: satthamut@gmail.com

**อาจารย์ประจำสาขาวิชาบริหารการศึกษา ภาควิชานโยบาย การจัดการ และความเป็นผู้นำทางการศึกษา

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

E-mail Address: Pongsin.V@Chula.ac.th

ISSN1905-4491

Abstract

The objectives of this research are 1) to study the educational component to enhance the learning of children stateless happily. 2) to study the process of learning to enhance the learning of children stateless happily. 3) to study the composition of the school management to enhance the learning of children stateless happily. The methods to study are collected data from many theory, additional research papers and interview from school administrators, teachers, and students in the Samutsakhon's school.

Analysis of data is using content analysis (Content Analysis) and classification. The results of this research are 1) there are 8 components to concern about the learning of children stateless happily; acceptability, kindness, self-esteem, the study was based on aptitudes, interests, and more research on what to do with it, to get a basic knowledge of the language, obtaining educational opportunities, to bring what they learn to use in their life, the atmosphere in the class. 2) There are 7 components to concern the process of learning to enhance the learning of children stateless happily are learning from easy to difficult, having many activities, the method of learning is interests, media stimulate the learning, assessment, developing and promoting ideas to learn, learning processes are conform to nature. 3) There are 2 components of the school administration to enhance the learning of children stateless happily are the academic administration and the operational management.

คำสำคัญ: การบริหารโรงเรียน/ การเรียนรู้อย่างมีความสุข/ เด็กไร้สัญชาติ

KEYWORDS: SCHOOL ADMINISTRATION/ HAPPINESS IN THE LEARNING/ STATELESS CHILDREN

บทนำ

พระราชดำรัสของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ในฐานะองค์สมาชิกของสภาองค์การการศึกษาเพื่อผู้ลี้ภัยในงานประชุมสัมมนา ณ กรุงเจนีวา ประเทศสวิตเซอร์แลนด์ เมื่อวันที่ 18 กันยายน พ.ศ.2545 กรณีกการศึกษาของผู้ลี้ภัยและกลุ่มที่ขาดโอกาสในประเทศไทย ความว่า

“..ปัจจุบันประเทศไทยมีคนอยู่อีกกลุ่มหนึ่ง ซึ่งเป็นคนที่ไม่มียี่ห้อปรากฏในทะเบียนราษฎรเป็นคนไร้สัญชาติไม่ได้ถือสัญชาติไทยและสัญชาติของประเทศใดเลย ซึ่งเข้ามาอาศัยอยู่ในประเทศเป็นจำนวนมาก เป็นคนที่มาจากอีกฝากหนึ่งของชายแดน ซึ่งมีทั้งผู้ใหญ่ เยาวชน เด็กที่มีปัญหาในด้านสถานะเชื้อชาติอาศัยอยู่ในประเทศหลากหลายกลุ่ม มีการกระจายตัวอยู่ตามจังหวัดที่เป็นเขตอุตสาหกรรมและจังหวัดตามแนวเขตพรมแดนในอดีตกลุ่มเยาวชนและกลุ่มเด็กที่เข้าข่ายกรณีดังกล่าวนี้ ไม่สามารถเข้าเรียนในโรงเรียนได้ หรือถ้าสามารถเข้าเรียนได้แต่ก็ไม่สามารถออกไปรับรองวุฒิการศึกษาจากโรงเรียนได้ ภายหลังจบการศึกษาไม่ว่าระดับใดก็ตาม สิ่งเหล่านี้ทำให้ยากต่อการเข้าศึกษาต่อในสถาบันการศึกษาระดับหลังประถมศึกษา ยากต่อการได้ทำงานที่ดีเมื่อพวกเขาเติบโตขึ้นเด็กที่ไม่มีหลักฐานการเกิดที่ชัดเจน ถูกต้องตามระเบียบ จะยังเข้าเรียนในโรงเรียนไม่ได้ เนื่องจากความเคร่งครัดในกฎระเบียบ ต้องการเอกสารจำนวนมาก มีหลายขั้นตอน และใช้เวลานาน ทำให้ไม่เพียงแต่ผู้ไร้สัญชาติเท่านั้นที่ประสบปัญหาประชาชนไทยที่อยู่ในพื้นที่ห่างไกลบริเวณชายแดนก็ประสบปัญหาเหล่านี้ด้วยเช่นกัน...”

การศึกษาเป็นงานที่ยิ่งใหญ่เกินกว่าที่จะทำได้เพียงลำพังเป็นงานที่ต้องใช้ความพยายามอย่างจริงจังที่สุด พร้อมทั้งความมุ่งมั่น ความตั้งใจจริงจากทุกฝ่ายต้องอาศัยน้ำใจโอบอ้อมอารี จิตใจที่เอื้ออาทรต่อผู้อื่น การให้นั้นต้องไม่เลือกคนได้รับ เลือกสิ่งที่ดีที่สุดให้ทุกคนโดยไม่คำนึงถึงเชื้อชาติ ศาสนา และสถานภาพทางสังคม เศรษฐกิจ (พิศุทธิ์ วีระจิตต์, 2556: 1)

คนไร้สัญชาติในประเทศไทย มีทั้งกลุ่มที่อยู่อาศัยมาแต่ดั้งเดิมแต่ตกสำรวจจากทางราชการ กลุ่มผู้อพยพจากภัยสงคราม กลุ่มผู้ลักลอบเข้าเมืองผิดกฎหมาย กลุ่มผู้ที่ประเทศต้นทางไม่ให้การยอมรับในรัฐสถานะด้านเชื้อชาติ เป็นต้น ซึ่งมีทั้งกลุ่มคนไร้สัญชาติที่มีสิทธิ์และไม่มีสิทธิ์อาศัยอยู่ในประเทศไทย ส่วนใหญ่เป็นคนจำพวกชนกลุ่มน้อยที่อยู่ในประเทศไทยเป็นเวลานาน คนไร้สัญชาติจะไม่มีรัฐเจ้าของตัวบุคคล (Personal State) ส่งผลให้เขาไม่อาจเป็นคนชาติของรัฐใดบนโลก และเป็นคนผิดกฎหมายสำหรับทุกดินแดน (สุวรรณนี้ เข้มเจริญ, 2547) ซึ่งเด็กไร้สัญชาติในประเทศไทย มีทั้งติดตามพ่อแม่หรือญาติเข้ามา เดินทางเข้ามาโดยลำพัง ถูกล่อลวงโดยนายหน้าขบวนการค้ามนุษย์ ซึ่งจากการสำรวจพบว่าเด็กไร้สัญชาติถูกพบมากตามแนวชายแดนที่เป็นด่านเข้าออกระหว่างประเทศ การให้การศึกษาเป็นหนทางที่จะช่วยป้องกันเด็กเหล่านี้ไม่ตกอยู่ในสถานะที่เสี่ยงต่อการถูกล่อลวง เป็นเด็กในกลุ่มเป้าหมายของขบวนการค้ามนุษย์ ขบวนการค้ายาเสพติดข้ามชาติ การศึกษาเป็นเครื่องมือพัฒนาให้เกิดความรู้ ทักษะกระบวนการคิด การให้โอกาสทางการศึกษาจึงเป็นหนทางสำคัญเพื่อป้องกันปัญหาเด็กไร้สัญชาติที่เกิดขึ้นในอนาคต (เปรมใจ วังศิริไพศาล, 2553) คณะรัฐมนตรีจะได้มีมติเมื่อวันที่ 28 มกราคม พ.ศ.2535 เห็นชอบให้มีการจัดการศึกษาแก่เด็กที่ไม่มีหลักฐานทะเบียนราษฎร และไม่มีสัญชาติไทย ทั้งการรับเข้าเรียนและออกหลักฐานการศึกษา การให้บริการมีปัญหาในทางปฏิบัติต่อกลุ่มบุคคลดังกล่าว กระทรวงศึกษาธิการได้ปรับปรุงระเบียบและแนวปฏิบัติ โดยเปิดโอกาสให้บุคคลที่ไม่มีหลักฐานทะเบียนราษฎรและไม่มีสัญชาติไทยทุกคนที่อยู่ในประเทศไทยสามารถศึกษาได้ทุกระดับการศึกษา ทุกประเภท และทุกพื้นที่ ยกเว้นกลุ่มที่หลบหนีภัยจากการสู้รบจะจัดให้เรียนเฉพาะในพื้นที่ มีการขยายโอกาสทางการศึกษาแก่บุคคลเป็นการเปิดกว้าง ทุกคนที่อาศัยอยู่ในประเทศสามารถเข้าเรียนได้โดยไม่จำกัดระดับ ไม่จำกัดประเภท หรือไม่จำกัดพื้นที่การศึกษาจัดสรรงบประมาณอุดหนุนเป็นค่าใช้จ่ายรายหัวให้แก่สถานศึกษาในอัตราเดียวกันกับเด็กไทย และกระทรวงมหาดไทยจัดทำฐานข้อมูลเลขประจำตัว 13 หลัก เกี่ยวกับบุคคลที่ไม่มีหลักฐานทะเบียนราษฎรหรือไม่มีสัญชาติไทย และจัดการศึกษาแก่เด็กเยาวชนที่หนีภัยจากการสู้รบ ในรูปแบบที่เหมาะสม (ปรีดา พุ่งตระกูลชัย, 2555)

ปัญหาและอุปสรรคในการจัดการศึกษามีหลายประการด้วยกัน เช่น ปัญหาการย้ายถิ่นของคนไร้สัญชาติเข้าประเทศ ปัญหาการให้บริการขั้นพื้นฐานตามหลักมนุษยธรรม ปัญหาด้านความเชื่อ เจตคติ ความเข้าใจ ซึ่งจากการศึกษานโยบายการจัดการศึกษาแก่ผู้ไม่มีสัญชาติไทยพบว่ามีผู้บริหาร ครูผู้สอน ผู้ปกครอง และชุมชน ที่มีเจตคติทางลบต่อการจัดการศึกษาและการให้บุตรหลานเรียนร่วมกับเด็กที่ไม่มีสัญชาติไทย ปัญหาการขาดความรู้ความเข้าใจในการจัดการศึกษาตามบทบาทหน้าที่ปัจจุบันการจัดการศึกษาโดยบุคคลองค์กรชุมชน องค์กรเอกชนในรูปศูนย์การเรียนรู้ ในบางพื้นที่ของประเทศไทยมีปัญหาหน่วยงานที่เกี่ยวข้องภาคีรัฐที่ไม่สามารถเข้าถึง ควบคุม กำกับหรือมีส่วนร่วม ในการกำหนดหลักสูตร กิจกรรมการสอน และการประเมินผล การจัดการศึกษาในศูนย์การเรียนดังกล่าวปัจจุบัน นอกจากไม่ปฏิบัติตามกฎหมายแล้วยังมีความเสี่ยงที่จะสร้างผลกระทบด้านสิทธิมนุษยชน และอาจส่งผลกระทบต่อสังคมและความมั่นคงของชาติได้ (ทวีสิทธิ์ ใจห้าว, 2554) ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้มีบทบาทสำคัญ มีส่วนร่วมรับผิดชอบต่อการจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ ประสิทธิผลเจริญก้าวหน้าบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ถ้าผู้บริหารมีคุณลักษณะและความสามารถที่เหมาะสมก็จะได้รับความร่วมมือร่วมใจจากผู้ร่วมงาน ส่วนบุคลากรหรือเพื่อนร่วมงานร่วมมือกันทำงานได้ดีเพียงใดขึ้นอยู่กับ การแสดงบทบาทการเป็นผู้นำของผู้บริหาร การปฏิรูประบบการบริหารสถานศึกษาที่ยึดหลักการกระจายอำนาจการบริหารไปยังสถานศึกษาให้มากที่สุด ผู้บริหารยุคใหม่จึงควรต้องมีการปรับเปลี่ยนและแสดงบทบาทในการพัฒนาความรู้ความสามารถในการบริหารสถานศึกษาโดยเฉพาะความเป็นผู้นำด้านการจัดการเรียนการสอน (วรกานต์ อินทรโสภะ, 2555)

ความสุขเป็นสิ่งที่มนุษย์ชาติทุกคนต่างแสวงหาและปรารถนาที่จะได้ครอบครอง โดยไม่ได้มีข้อกำหนดว่าความสุขเกิดขึ้นแต่กับผู้ใหญ่หรือเด็กอย่างใดอย่างหนึ่ง ความสุขในระดับบุคคลจึงเป็นเสมือนจุดเริ่มต้นของความสุขในระดับชุมชน และระดับสังคม เป็นความสมดุลของร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สติปัญญาที่ประสานสัมพันธ์กันได้อย่างลงตัวพอดี ปัญหาการขาดความสุขในการเรียนรู้ของเด็ก นอกจากสาเหตุด้านครอบครัวซึ่งส่งผลต่อพฤติกรรมโดยตรงแล้ว ยังมีสาเหตุอื่น ๆ ที่ส่งผลให้เด็กมีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมกับวัยเรียน เช่น ครูและผู้บริหารสถานศึกษาขาดความรู้ความเข้าใจ ในเรื่องจิตวิทยาพัฒนาการของเด็กแต่ละช่วงวัย ขาดประสบการณ์และเทคนิคการจัดการเรียนการสอนที่น่าสนใจ ไม่แสดงออกซึ่งความเป็นกัลยาณมิตรที่ดีในการให้คำปรึกษา เมื่อเด็กเกิดความไม่เข้าใจและโดยเฉพาะอย่างยิ่งปัญหาความสุขของเด็กไร้สัญชาตินั้น จึงถือว่าเป็นภาระหน้าที่ประการสำคัญหนึ่งของผู้บริหารสถานศึกษาที่ต้องกำกับติดตาม ควบคุมดูแล ให้เด็กเหล่านี้สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมไทยได้อย่างมีความสุข โดยปรับปรุงและพัฒนาเจตคติทางลบต่อการจัดการศึกษา และสร้างความรู้ความเข้าใจให้แก่ผู้ปกครองเกี่ยวกับการให้บุตรหลานเรียนร่วมกับเด็กไร้สัญชาติไทย

จากที่กล่าวมาแล้วข้างต้น ทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาในเรื่ององค์ประกอบของการเรียนรู้ อย่างมีความสุขของเด็กไร้สัญชาติประกอบด้วยอะไรบ้าง กระบวนการจัดการเรียนการสอนให้เกิดการเรียนรู้ อย่างมีความสุขของเด็กไร้สัญชาติมีลักษณะเป็นอย่างไร และองค์ประกอบของการบริหารโรงเรียน เพื่อเสริมสร้างให้เกิดการเรียนรู้ อย่างมีความสุขของเด็กไร้สัญชาติมีลักษณะเป็นอย่างไร

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาองค์ประกอบของการเรียนรู้ อย่างมีความสุขของเด็กไร้สัญชาติ
2. เพื่อศึกษากระบวนการจัดการเรียนการสอนให้เกิดการเรียนรู้ อย่างมีความสุขของเด็กไร้สัญชาติ
3. เพื่อศึกษาองค์ประกอบของการบริหารโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างให้เกิดการเรียนรู้ อย่างมีความสุขของเด็กไร้สัญชาติ

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ศึกษาเฉพาะโรงเรียนที่อยู่ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา(สพป.) สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) กระทรวงศึกษาธิการ โดยใช้ฐานข้อมูลโรงเรียนที่มีนักเรียนไม่มีเลขประจำตัวประชาชน (นักเรียนติด G) ตามการรายงานผลของระบบจัดเก็บข้อมูลนักเรียนรายบุคคล (Data Management Center : DMC) ปีการศึกษา 2557

นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย

องค์ประกอบของการเรียนรู้ อย่างมีความสุขของเด็กไร้สัญชาติ หมายถึง การที่โรงเรียนจัดการเรียนการสอนให้แก่เด็กไร้สัญชาติ แล้วเด็กไร้สัญชาติรับรู้ แสดงความรู้สึกรู้ และทัศนคติในทางบวกต่อการเรียนรู้ มีการตอบสนองแสดงให้เห็นถึงคุณค่าของประโยชน์ในการศึกษา มีความกระตือรือร้นในการเรียนรู้ซึ่งองค์ประกอบของการเรียนรู้ อย่างมีความสุขของเด็กไร้สัญชาติมี 8 องค์ประกอบ คือ 1) การได้รับการยอมรับ 2) การได้รับความเมตตา 3) การเกิดความภาคภูมิใจในตนเอง 4) การได้เลือกเรียนตามความถนัด ความสนใจ และค้นคว้าเพิ่มเติมในสิ่งที่สนใจด้วย 5) การได้รับความรู้พื้นฐานทางด้านภาษา 6) การได้รับโอกาสทางการศึกษา 7) การได้นำสิ่งที่เรียนรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน และ 8) การจัดสภาพบรรยากาศในการเรียน

กระบวนการจัดการเรียนการสอนให้เกิดการเรียนรู้อย่างมีความสุขของเด็กไร้สัญชาติ หมายถึง ข้อปฏิบัติ วิธีการปฏิบัติ ที่ครูผู้สอนใช้ในการถ่ายทอดวิชาความรู้ให้แก่เด็กไร้สัญชาติ และทำให้เด็กแสดง ความรู้สึที่ดีต่อการเรียน มีทัศนคติต่อการเรียนในทางบวก เห็นคุณค่าและประโยชน์ในการศึกษาเล่าเรียน มีความกระตือรือร้นในการเรียนรู้ ซึ่งมีองค์ประกอบของกระบวนการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้ผู้เรียน เกิดความสุขในการเรียนรู้ 7 ประการ คือ 1) การเรียนบทเรียนเริ่มจากง่ายไปยาก 2) กิจกรรมหลากหลาย สนุกสนาน 3) วิธีการเรียนตอบสนองความสนใจ 4) สื่อประกอบการเรียนเร้าให้เกิดการเรียนรู้ 5) การประเมินผลการจัดการเรียนการสอน 6) การพัฒนาและส่งเสริมกระบวนการคิด และ 7) แนวการเรียนรู้ สัมพันธ์และสอดคล้องกับธรรมชาติ

องค์ประกอบของการบริหารโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างให้เกิดการเรียนรู้อย่างมีความสุขของเด็กไร้สัญชาติ หมายถึง งานหลัก ๆ ที่ผู้บริหารโรงเรียนควรดำเนินการเพื่อเสริมสร้างให้เกิดการเรียนรู้ อย่างมีความสุขซึ่งอาจเกี่ยวพันกับงานหลัก ๆ 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการบริหารงานวิชาการ ด้านการบริหารงานบุคคล ด้านการบริหารงานบริหารทั่วไป และด้านการบริหารงานงบประมาณ

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา ใช้วิธีดำเนินการศึกษาและเก็บรวบรวมข้อมูลจากการศึกษา จากแนวคิด ทฤษฎี เอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ประกอบกับการสัมภาษณ์ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา องค์ประกอบของการเรียนรู้อย่างมีความสุขของเด็กไร้สัญชาติ กระบวนการจัดการเรียนการสอนให้เกิด การเรียนรู้อย่างมีความสุขของเด็กไร้สัญชาติ และองค์ประกอบของการบริหารโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างให้เกิด การเรียนรู้อย่างมีความสุขของเด็กไร้สัญชาติ

วิธีการดำเนินการวิจัยในส่วนองค์ประกอบของการเรียนรู้อย่างมีความสุขของเด็กไร้สัญชาติ

ผู้วิจัยดำเนินการศึกษาค้นคว้าข้อมูลจากเอกสาร ตำรา รายงานผลการวิจัย และวิทยานิพนธ์ เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบของการเรียนรู้อย่างมีความสุข และการสัมภาษณ์จากผู้ให้ข้อมูล คือ ผู้บริหาร โรงเรียน ครู นักเรียน ซึ่งอยู่ในโรงเรียนต้นแบบการจัดการเรียนสำหรับคนพลัดถิ่น จังหวัดสมุทรสาคร เพื่อให้ได้องค์ประกอบของการเรียนรู้อย่างมีความสุข ซึ่งในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยมีรายละเอียด การคัดเลือกเอกสาร ตำรา รายงานผลการวิจัย และวิทยานิพนธ์ ดังนี้ 1) เป็นเอกสาร ตำรา ที่อธิบาย เกี่ยวกับองค์ประกอบของการเรียนรู้อย่างมีความสุข 2) เป็นรายงานผลการวิจัยที่ศึกษาตัวแปรที่ เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบของการเรียนรู้อย่างมีความสุขที่ตีพิมพ์ในวารสารวิชาการ หรือเผยแพร่ใน ฐานข้อมูลวารสารวิชาการอิเล็กทรอนิกส์ซึ่งเป็นที่ยอมรับของสังคมวิชาการ 3) เป็นวิทยานิพนธ์ที่ศึกษา ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบของการเรียนรู้อย่างมีความสุขที่ตีพิมพ์ในวารสารวิชาการ หรือ เผยแพร่ในฐานข้อมูลวารสารวิชาการอิเล็กทรอนิกส์ซึ่งเป็นที่ยอมรับของสังคมวิชาการ

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยสืบค้นจากเอกสารที่เกี่ยวกับแนวคิด ทฤษฎี งานวิจัย และวิทยานิพนธ์ที่ศึกษาเกี่ยวกับองค์ประกอบของการเรียนรู้อย่างมีความสุข จากงานวิจัยที่ได้รับการ ตีพิมพ์ในวารสารวิชาการ และเผยแพร่ในฐานข้อมูลวารสารวิชาการอิเล็กทรอนิกส์ซึ่งเป็นที่ยอมรับของ สังคมวิชาการ และการสัมภาษณ์จากผู้ให้ข้อมูล คือ ผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียน ซึ่งอยู่ในโรงเรียน ต้นแบบการจัดการเรียนสำหรับคนพลัดถิ่น จังหวัดสมุทรสาคร จำนวน 5 โรงเรียน คือ โรงเรียนวัดศิริ มงคล โรงเรียนวัดบางหญ้าแพรก โรงเรียนวัดเทพนรรัตน์ โรงเรียนวัดศรีสุทธาราม และโรงเรียนหลวง แพทยโกศลอุปถัมภ์

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อตอบคำถามวิจัยในประเด็นที่เกี่ยวกับองค์ประกอบของการเรียนรู้อย่างมีความสุขของเด็กไร้สัญชาติ โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis) และการจัดหมวดหมู่เพื่อนำไปพัฒนากรอบแนวคิดและเครื่องมือในการวิจัย

วิธีการดำเนินการวิจัยในส่วนกระบวนการจัดการเรียนการสอนให้เกิดการเรียนรู้อย่างมีความสุขของเด็กไร้สัญชาติ

ผู้วิจัยดำเนินการศึกษาค้นคว้าข้อมูลจากเอกสาร ตำรา รายงานผลการวิจัย และวิทยานิพนธ์ที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการจัดการเรียนการสอนให้เกิดการเรียนรู้อย่างมีความสุข และการสัมภาษณ์จากผู้ให้ข้อมูล คือ ผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียน ซึ่งอยู่ในโรงเรียนต้นแบบการจัดการเรียนสำหรับคนพลัดถิ่น จังหวัดสมุทรสาคร เพื่อให้ได้กระบวนการจัดการเรียนการสอนให้เกิดการเรียนรู้อย่างมีความสุขของเด็กไร้สัญชาติ ซึ่งในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยมีรายละเอียดการคัดเลือกเอกสาร ตำรา รายงานผลการวิจัย และวิทยานิพนธ์ ดังนี้ 1) เป็นเอกสาร ตำรา ที่อธิบายเกี่ยวกับกระบวนการจัดการเรียนการสอนให้เกิดการเรียนรู้อย่างมีความสุข 2) เป็นรายงานผลการวิจัยที่ศึกษาตัวแปรที่เกี่ยวกับกระบวนการจัดการเรียนการสอนให้เกิดการเรียนรู้อย่างมีความสุขที่ตีพิมพ์ในวารสารวิชาการ หรือเผยแพร่ในฐานข้อมูลวารสารวิชาการอิเล็กทรอนิกส์ซึ่งเป็นที่ยอมรับของสังคมวิชาการ 3) เป็นวิทยานิพนธ์ที่ศึกษาตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการจัดการเรียนการสอนให้เกิดการเรียนรู้อย่างมีความสุขที่ตีพิมพ์ในวารสารวิชาการ หรือเผยแพร่ในฐานข้อมูลวารสารวิชาการอิเล็กทรอนิกส์ซึ่งเป็นที่ยอมรับของสังคมวิชาการ

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยสืบค้นจากเอกสารที่เกี่ยวกับแนวคิด ทฤษฎี งานวิจัย และวิทยานิพนธ์ที่ศึกษาเกี่ยวกับกระบวนการจัดการเรียนการสอนให้เกิดการเรียนรู้อย่างมีความสุข จากงานวิจัยที่ได้รับการตีพิมพ์ในวารสารวิชาการ และเผยแพร่ในฐานข้อมูลวารสารวิชาการ อิเล็กทรอนิกส์ซึ่งเป็นที่ยอมรับของสังคมวิชาการ และการสัมภาษณ์จากผู้ให้ข้อมูล คือ ผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียน ซึ่งอยู่ในโรงเรียนต้นแบบการจัดการเรียนสำหรับคนพลัดถิ่น จังหวัดสมุทรสาคร จำนวน 5 โรงเรียน คือ โรงเรียนวัดศิริมงคล โรงเรียนวัดบางหญ้าแพรก โรงเรียนวัดเทพนรรัตน์ โรงเรียนวัดศรีสุทธาราม และโรงเรียนหลวงแพทยโกศลอุปถัมภ์

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อตอบคำถามวิจัยในประเด็นที่เกี่ยวกับกระบวนการจัดการเรียนการสอนให้เกิดการเรียนรู้อย่างมีความสุขของเด็กไร้สัญชาติ โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis) และการจัดหมวดหมู่เพื่อนำไปพัฒนากรอบแนวคิดและเครื่องมือในการวิจัย

วิธีการดำเนินการวิจัยในส่วนองค์ประกอบของการบริหารโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างให้เกิดการเรียนรู้อย่างมีความสุขของเด็กไร้สัญชาติ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาค้นคว้าข้อมูลในเรื่ององค์ประกอบของการเรียนรู้อย่างมีความสุข และกระบวนการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้เกิดการเรียนรู้อย่างมีความสุข โดยเป็นการศึกษาจากแนวคิด ทฤษฎี เอกสาร ตำรา บทความทางวิชาการ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องที่เผยแพร่ในฐานข้อมูลวารสารวิชาการอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งเป็นที่ยอมรับของสังคมวิชาการ ประกอบกับการสัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียนที่เป็นเด็กไร้สัญชาติ ซึ่งอยู่ในโรงเรียนต้นแบบการจัดการเรียนสำหรับคนพลัดถิ่น จังหวัดสมุทรสาคร จำนวน 5 โรงเรียน เพื่อสังเคราะห์องค์ประกอบของการเรียนรู้อย่างมีความสุข

ของเด็กไร้สัญชาติ และกระบวนการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้เกิดการเรียนรู้อย่างมีความสุขของเด็กไร้สัญชาติ

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาองค์ประกอบของการเรียนรู้อย่างมีความสุขของเด็กไร้สัญชาติ และกระบวนการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้เกิดการเรียนรู้อย่างมีความสุขของเด็กไร้สัญชาติ มาเปรียบเทียบกับการบริหารและการจัดการศึกษาตามหลักการกระจายอำนาจโรงเรียนตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 โดยอาศัยอำนาจตามความในมาตรา 5 และมาตรา 39 และกฎกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา พ.ศ.2550 ซึ่งได้กำหนดขอบข่ายกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาใน 4 ด้าน คือ ด้านการบริหารวิชาการ ด้านการบริหารงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารทั่วไป

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อตอบคำถามวิจัยในประเด็นที่เกี่ยวกับองค์ประกอบของการบริหารที่จะเสริมสร้างให้เกิดการเรียนรู้อย่างมีความสุขของเด็กไร้สัญชาติ มีลักษณะเป็นอย่างไร โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis) และการจัดหมวดหมู่เพื่อนำไปพัฒนากรอบแนวคิดและเครื่องมือในการวิจัย

ผลการวิจัย

การศึกษาเรื่ององค์ประกอบของการบริหารโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างให้เกิดการเรียนรู้อย่างมีความสุขของเด็กไร้สัญชาติ ผู้วิจัยสามารถสรุปผลการศึกษาดังต่อไปนี้

ผลการวิจัยในเรื่ององค์ประกอบของการเรียนรู้อย่างมีความสุขของเด็กไร้สัญชาติ

การศึกษาเรื่ององค์ประกอบของการเรียนรู้อย่างมีความสุขของเด็กไร้สัญชาติ สามารถสรุปผลจากการศึกษาเอกสาร ร่วมกับการสัมภาษณ์ผู้บริหาร ครู และนักเรียน โรงเรียนต้นแบบการจัดการศึกษาสำหรับคนพลัดถิ่นจังหวัดสมุทรสาคร ประกอบด้วยองค์ประกอบสำคัญ 8 ประการ คือ

ประการที่ 1 ด้านการได้รับการยอมรับ ประกอบด้วย 1) เด็กไร้สัญชาติควรได้รับการยอมรับในศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์เช่นเดียวกับเด็กไทย 2) เด็กไร้สัญชาติได้แสดงความสามารถต่อหน้าสาธารณะเป็นตัวแทนเข้าร่วมการแข่งขันกิจกรรมภายในโรงเรียนและภายนอกโรงเรียน 3) เด็กไร้สัญชาติได้เป็นคณะกรรมการนักเรียน สภานักเรียน สारวตรนักเรียน 4) เด็กไร้สัญชาติได้รับการพิสูจน์ ปฏิบัติตามขนบธรรมเนียมของสัญชาติแต่ละบุคคล และให้การยอมรับในความเป็นชาติพันธุ์ของแต่ละบุคคล 5) เด็กไร้สัญชาติมีโอกาสได้เลือกเรียนตามความถนัด ความสนใจของตนเอง 6) เด็กไร้สัญชาติได้รับการยอมรับจากผู้ปกครองของเด็กนักเรียนไทยคนอื่น ๆ ผู้บริหาร คณะครู และบุคลากรในโรงเรียน และ 7) เด็กไร้สัญชาติมีโอกาสแต่งกายและเรียนรู้ศิลปวัฒนธรรมตามชาติพันธุ์ของตนเองในทุกสัปดาห์ โดยโรงเรียนให้การสนับสนุน

ประการที่ 2 ด้านการได้รับความเมตตา ประกอบด้วย 1) เด็กไร้สัญชาติได้รับการเอาใจใส่จากครูด้วยความจริงใจ อ่อนโยน เป็นกัลยาณมิตร 2) เด็กไร้สัญชาติได้รับการเข้าใจพื้นฐานของเด็กแต่ละคน ครูไม่เลือกปฏิบัติ 3) เด็กไร้สัญชาติถูกซักถามความต้องการเพิ่มเติม ในสิ่งที่แตกต่างจากเด็กทั่ว ๆ ไปจากครู และ 4) เด็กไร้สัญชาติได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่มีคุณภาพ เป็นแบบอย่างที่ดี ยุติธรรมจากครู

ประการที่ 3 ด้านการเกิดความภาคภูมิใจในตนเอง ประกอบด้วย 1) เด็กไร้สัญชาติได้รับการพิสูจน์สัญชาติแท้จริงของตนเอง และ 2) เด็กไร้สัญชาติและเด็กไทย ควรได้รับการเพิ่มพูนทักษะทางภาษาตามชาติพันธุ์ของตนเอง

ประการที่ 4 ด้านการได้เลือกเรียนตามความถนัด ความสนใจ และค้นคว้าเพิ่มเติมในสิ่งที่สนใจด้วยตนเอง ประกอบด้วย 1) เด็กไร้สัญชาติได้ทำงานกลุ่มร่วมกับเพื่อนในห้องเรียน 2) เด็กไร้สัญชาติมีโอกาเลือกกิจกรรมชุมนุม ชมรม สนองตอบความต้องการของตน และ 3) เด็กไร้สัญชาติมีกิจกรรมสืบค้นความรู้ในการเรียนการสอนที่ออกไปสู่นอกห้องเรียน

ประการที่ 5 ด้านการได้นำสิ่งที่เรียนรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน ประกอบด้วย 1) เด็กไร้สัญชาติส่วนมากจะเรียนไปเพื่อการประกอบอาชีพและการทำงาน และ 2) เด็กไร้สัญชาติส่วนมากจะเรียนแล้วนำกลับไปถ่ายทอดให้ชุมชนในเรื่องของการสื่อสาร

ประการที่ 6 ด้านการได้รับความรู้พื้นฐานทางด้านภาษา ประกอบด้วย 1) เด็กไร้สัญชาติได้รับการบริหารความรู้ในด้านทักษะทางภาษาไทย 2) เด็กไร้สัญชาติได้รับการบริหารความรู้ในด้านทักษะทางภาษาตามชาติพันธุ์ได้ 3) เด็กไร้สัญชาติมีหนังสือตำราเรียนที่จัดทำเป็นหนังสือทวิภาษา 4) เด็กไร้สัญชาติได้ศึกษาความรู้ต่าง ๆ จากบอร์ดทวิภาษา และ 5) เด็กไร้สัญชาติได้ศึกษาจากการจัดการเรียนการสอนแบบทวิภาษา

ประการที่ 7 ด้านการได้รับโอกาสทางการศึกษา ประกอบด้วย 1) เด็กไร้สัญชาติมีโอกาสศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น โดยการออกเอกสารสำคัญแสดงผลการเรียนรู้เมื่อสำเร็จการศึกษาในแต่ละระดับ 2) เด็กไร้สัญชาติได้รับการยืนยันให้สามารถใช้เอกสารการเกิด (สูติบัตร) ยืนยันสถานะบุคคลระหว่างประเทศได้ 3) เด็กไร้สัญชาติได้รับการสนับสนุนในเรื่องทุนการศึกษา และบริการทางการแพทย์อย่างเท่าเทียม 4) เด็กไร้สัญชาติที่มีอายุเกินเกณฑ์สามารถเรียนลัดสอบเทียบความรู้ได้ หากมีอายุตามเกณฑ์ให้เรียนตามเกณฑ์ปกติ

ประการที่ 8 ด้านการจัดสภาพบรรยากาศในการเรียน ประกอบด้วย 1) เด็กไร้สัญชาติควรได้เข้าเรียนในโรงเรียนใกล้กับที่พักของตน โดยมีการประกันคุณภาพการศึกษาเหมือนกันทุกที่โรงเรียนที่เปิดรับเด็กไร้สัญชาติเข้าเรียนร่วม 2) เด็กไร้สัญชาติเรียนในโรงเรียนที่จัดบรรยากาศเสมือนบ้านเป็นครอบครัวและสร้างความผูกพันให้แก่เด็กไร้สัญชาติ และ 3) เด็กไร้สัญชาติมีการจัดการเรียนการสอนที่มีความยืดหยุ่น กรณีเรียนไม่ทันเพื่อนคนอื่น ๆ ให้ทำกิจกรรมเสริมให้เวลาเรียนพอตามเกณฑ์

ผลการวิจัยในเรื่องกระบวนการจัดการเรียนการสอนให้เกิดการเรียนรู้อย่างมีความสุขของเด็กไร้สัญชาติ

การศึกษาเรื่องกระบวนการจัดการเรียนการสอนให้เกิดการเรียนรู้อย่างมีความสุขของเด็กไร้สัญชาติ สามารถสรุปผลจากการศึกษาเอกสาร ร่วมกับการสัมภาษณ์ผู้บริหาร ครู และนักเรียน โรงเรียนต้นแบบการจัดการศึกษาสำหรับคนพลัดถิ่นจังหวัดสมุทรสาคร ประกอบด้วยกระบวนการจัดการเรียนการสอน 7 ประการ คือ

ประการที่ 1 การเรียนบทเรียนเริ่มจากง่ายไปยาก ประกอบด้วย 1) เด็กไร้สัญชาติได้รับการจัดการเรียนการสอนที่คำนึงถึงความเหมาะสม ความสามารถ ตามอายุ ช่วงวัย พัฒนาการ และ 2) เด็กไร้สัญชาติได้รับการจัดการเรียนการสอนที่มีการเรียงลำดับเนื้อหาสาระของการเรียนรู้ตามความยากง่าย และสามารถเชื่อมโยงต่อยอดไปยังแขนงความรู้อื่น ๆ เพื่อใช้ในการดำรงชีวิตได้

ประการที่ 2 วิธีการเรียนตอบสนองความสนใจ ประกอบด้วย 1) เด็กไร้สัญชาติได้รับการจัดการเรียนการสอนด้วยวิธีการที่ตอบสนองความสนใจของตนเอง 2) เด็กไร้สัญชาติได้รับการจัดการเรียนการสอนด้วยเนื้อหาการเรียนที่มีไม่มากหรือน้อยเกินไป

ประการที่ 3 การพัฒนาและส่งเสริมกระบวนการคิด ประกอบด้วย 1) เด็กไร้สัญชาติได้รับการจัดการเรียนการสอนด้วยวิธีการมุ่งพัฒนา เสริมสร้างกระบวนการคิด ในด้าน การคิดสร้างสรรค์ การคิดวิเคราะห์ การคิดอย่างมีระบบ และการคิดอย่างมีเหตุผล

ประการที่ 4 แนวการเรียนรู้สัมพันธ์และสอดคล้องกับธรรมชาติ ประกอบด้วย 1) เด็กไร้สัญชาติได้รับการจัดการเรียนการสอนด้วยวิธีการที่สัมพันธ์และสอดคล้องกับเหตุการณ์ในชีวิตประจำวัน และ 2) เด็กไร้สัญชาติได้รับการจัดการเรียนการสอนด้วยวิธีการมีสิทธิในการเรียนรู้เท่าเทียม

ประการที่ 5 กิจกรรมหลากหลายสนุกสนาน ประกอบด้วย 1) เด็กไร้สัญชาติได้รับการจัดการเรียนการสอนด้วยวิธีการให้ได้มีส่วนร่วมในกิจกรรม และ 2) เด็กไร้สัญชาติได้รับการจัดการเรียนการสอนด้วยวิธีการใช้ภาษาที่ใช้จริง นุ่มนวล ให้กำลังใจ และเป็นไปในเชิงสร้างสรรค์

ประการที่ 6 สื่อประกอบการเรียนทำให้เกิดการเรียนรู้ ประกอบด้วย 1) เด็กไร้สัญชาติได้รับการจัดการเรียนการสอนด้วยวิธีการใช้สื่อประกอบการเรียนทำให้เกิดการเรียนรู้ และ 2) เด็กไร้สัญชาติได้รับการจัดการเรียนการสอนด้วยวิธีการมุ่งเน้นให้รู้จัก เรียนจนทำได้ และเรียนเพื่อจะเป็นในสิ่งนั้น

ประการที่ 7 การประเมินผลการจัดการเรียนการสอน ประกอบด้วย 1) เด็กไร้สัญชาติได้รับการจัดการเรียนการสอนด้วยการประเมินพัฒนาการภาพรวมมากกว่าผลการทดสอบทางวิชาการ และ 2) เด็กไร้สัญชาติได้รับการจัดการเรียนการสอนด้วยการเปิดโอกาสให้นักเรียนประเมินผลตนเอง

ผลการวิจัยในเรื่ององค์ประกอบของการบริหารโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างให้เกิดการเรียนรู้อย่างมีความสุขของเด็กไร้สัญชาติ

การศึกษาองค์ประกอบของการบริหารโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างให้เกิดการเรียนรู้อย่างมีความสุขของเด็กไร้สัญชาติ สามารถสรุปผลจากการศึกษาเอกสาร ร่วมกับการสัมภาษณ์ผู้บริหาร ครู และนักเรียน โรงเรียนต้นแบบการจัดการศึกษาสำหรับคนพลัดถิ่นจังหวัดสมุทรสาคร ประกอบด้วยองค์ประกอบสำคัญ 4 ประการ คือ

ประการที่ 1 ด้านการบริหารงานวิชาการ ประกอบด้วย 1) โรงเรียนมีการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษาหรือหลักสูตรที่สอดคล้องกับวัฒนธรรมตามชาติพันธุ์ของเด็กไร้สัญชาติ 2) โรงเรียนมีกระบวนการจัดการเรียนการสอน กระบวนการเรียนรู้ แหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ ให้สอดคล้องตามชาติพันธุ์ของเด็กไร้สัญชาติ 3) โรงเรียนมีการวัดผล ประเมินผล เทียบโอนผลการเรียน ที่ยืดหยุ่นตามความเหมาะสมของเด็กไร้สัญชาติแต่ละบุคคล 4) โรงเรียนมีหนังสือ แบบเรียน สื่อการเรียนการสอน สื่อเทคโนโลยี เพื่อการศึกษาต่าง ๆ ที่เกื้อกูลให้เด็กไร้สัญชาติได้เรียนรู้ในลักษณะของทวิภาษา และ 5) โรงเรียนมีการสร้างความร่วมมือกับสถาบันการศึกษาอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการให้โอกาสในการศึกษาแก่เด็กไร้สัญชาติ

ประการที่ 2 ด้านการบริหารงานบุคคล ประกอบด้วย 1) โรงเรียนมีการจัดหาบุคลากรสนับสนุนที่มีความรู้ความสามารถด้านภาษาตามชาติพันธุ์ของเด็กไร้สัญชาติ 2) โรงเรียนมีการพัฒนาบุคลากรของโรงเรียนให้มีความรู้ความสามารถทางด้านภาษา ตามชาติพันธุ์ของเด็กไร้สัญชาติ และมีการถ่ายทอดแลกเปลี่ยนความรู้ด้านภาษาให้แก่เพื่อนครูคนในโรงเรียน 3) โรงเรียนมีการยกย่องและเชิดชูเกียรติครูที่มีความตั้งใจในการจัดการเรียนการสอนที่เสริมสร้างและพัฒนาเด็กไร้สัญชาติให้เห็น

ในเชิงประจักษ์ และ 4) โรงเรียนมีการพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ความสามารถทางด้านภาษาตาม ชาติพันธุ์ของเด็กไร้สัญชาติ และมีการถ่ายทอด แลกเปลี่ยนความรู้ด้านภาษาระหว่างเพื่อนครูด้วยกัน

ประการที่ 3 ด้านการบริหารงานงบประมาณ ประกอบด้วย 1) โรงเรียนมีการจัดสรรเงินรายหัว ให้แก่เด็กไร้สัญชาติในอัตราเดียวกันกับเด็กไทย และ 2) โรงเรียนมีการใช้จ่ายเงินของสถานศึกษา เพื่อประโยชน์ในด้านต่าง ๆ แก่ผู้เรียน โดยที่คำนึงถึงความเท่าเทียมกันระหว่างเด็กไร้สัญชาติและเด็กไทย

ประการที่ 4 ด้านการบริหารงานบริหารทั่วไป ประกอบด้วย 1) โรงเรียนมีการเปิดโอกาสให้ เด็กไร้สัญชาติสามารถสมัครเข้าเรียนร่วมกับเด็กไทยได้ในทุกระดับของการศึกษา โดยส่งเสริมให้ได้เรียน ตามความรู้ความสามารถของแต่ละคน และ 2) โรงเรียนมีการปรับปรุงและพัฒนาอาคารสถานที่และ สภาพแวดล้อมภายในโรงเรียนให้ผู้เรียนรู้สึกอบอุ่นเหมือนอยู่ที่บ้านของตนเอง

อภิปรายผล

องค์ประกอบของการเรียนรู้อย่างมีความสุขของเด็กไร้สัญชาติ ต้องคำนึงถึงองค์ประกอบสำคัญ 8 ประการ คือ การได้รับการยอมรับ , การได้รับความเมตตา , การเกิดความภาคภูมิใจในตนเอง , การได้เลือก เรียนตามความถนัด ความสนใจ และค้นคว้าเพิ่มเติมในสิ่งที่สนใจด้วย , การได้รับความรู้พื้นฐานทางด้านภาษา , การได้รับโอกาสทางการศึกษา ลำดับถัดมา คือ การได้นำสิ่งที่เรียนรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน และ การจัดสภาพ บรรยากาศในการเรียน ซึ่งสอดคล้องความคิดเห็นของสายทิพย์ แก้วอินทร์ (2548) และ บพิตร อัสระ. (2550) พบว่า ลักษณะการเรียนรู้อย่างมีความสุขมี 4 องค์ประกอบ คือ 1) องค์ประกอบด้านผู้เรียน (นักเรียนมีความสุขภาพ ร่างกายแข็งแรงและสามารถเรียนได้อย่างเต็มที่ นักเรียนมีความรู้สึกลึกซึ้งในตนเอง และนักเรียนได้เรียนใน รายวิชาที่ตนเองชอบ) 2) องค์ประกอบด้านผู้สอน (ครูมีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยให้นักเรียนได้รับความรู้จากประสบการณ์ตรง ครูมีความรู้ความเข้าใจที่สอน และครูมีการเตรียม ความพร้อมในการสอน) 3) องค์ประกอบด้านสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียน (บริเวณรอบโรงเรียนร่มรื่น และอากาศเย็นสบาย นักเรียน รู้สึกภาคภูมิใจเมื่อโรงเรียนมีชื่อเสียงด้านต่าง ๆ โรงเรียนมีการยกย่องเมื่อนักเรียนทำความดีจนเป็นที่ยอมรับ ของโรงเรียน) 4) องค์ประกอบด้านสัมพันธภาพกับผู้อื่น (พ่อแม่ให้กำลังใจและช่วยเหลือนักเรียนเมื่อมีปัญหา พ่อแม่ยอมรับในความสามารถของนักเรียน สมาชิกในครอบครัวนักเรียนมีความใกล้ชิดผูกพัน

กระบวนการจัดการเรียนการสอนให้เกิดการเรียนรู้อย่างมีความสุขของเด็กไร้สัญชาติ ต้องคำนึงถึง กระบวนการจัดการเรียนการสอน 7 ประการ โดยสิ่งที่มีความสำคัญเป็นลำดับแรกคือ การเรียนบทเรียนเริ่ม จากง่ายไปยาก, กิจกรรมหลากหลายสนุกสนาน ลำดับถัดมาคือ วิธีการเรียนตอบสนองความสนใจ, สื่อประกอบการเรียนทำให้เกิดการเรียนรู้, การประเมินผลการจัดการเรียนการสอน, การพัฒนาและส่งเสริม กระบวนการคิด, แนวการเรียนรู้สัมพันธ์และสอดคล้องกับธรรมชาติ ซึ่งสอดคล้องความคิดเห็นของ รัตน์พงศ์ ตุมพสุวรรณ (2553) และ ชยารส อุตมอ่า (2555) พบว่า การจัดการเรียนการสอน ประกอบด้วย ครูผู้สอนสามารถสื่อสารภาษาถิ่นและภาษาไทยได้ดี การประเมินผลการเรียนควรปรับให้เหมาะสมตามบริบท ของเด็กมากกว่าการใช้เกณฑ์มาตรฐานตามปกติ และสื่อการสอนปรับปรุงให้เหมาะสมต่อสภาพที่ไม่มีไฟฟ้าใช้

องค์ประกอบของการบริหารโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างให้เกิดการเรียนรู้อย่างมีความสุข ของเด็กไร้สัญชาติ ต้องคำนึงถึงองค์ประกอบสำคัญ 4 ประการ โดยสิ่งที่มีความสำคัญเป็นลำดับแรกคือ ด้านการบริหารงานวิชาการ ลำดับถัดมาคือ ด้านการบริหารงานบุคคล, ด้านการบริหารงานบริหารทั่วไป, ด้านการบริหารงานงบประมาณ สอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2550) ที่กล่าวว่า การบริหารและการจัดการศึกษาของโรงเรียนตามหลักการของการกระจายอำนาจการบริหารและการจัด

การศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ มีการกำหนดขอบข่ายกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา ใน 4 ด้าน คือ ดานวิชาการ ดานงบประมาณ ดานการบริหารงานบุคคล และดานการบริหารทั่วไป

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

1. ผู้บริหารการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา ควรนำผลการศึกษาเกี่ยวกับองค์ประกอบของการบริหารโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างให้เกิดการเรียนรู้ที่มีความสุขของเด็กไร้สัญชาติ ไปใช้ในการกำหนดนโยบาย กลยุทธ์ ยุทธศาสตร์ โครงการ เพื่อนำสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม
2. ครูผู้สอนควรนำผลการศึกษาเกี่ยวกับองค์ประกอบของการบริหารโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างให้เกิดการเรียนรู้ที่มีความสุขของเด็กไร้สัญชาติ และกระบวนการจัดการเรียนการสอนตามองค์ประกอบของการเรียนรู้ที่มีความสุขของเด็กไร้สัญชาติ ไปใช้ในการกำหนดรูปแบบกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อนำสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยออกแบบการวิจัยโดยใช้การศึกษาเก็บรวบรวมข้อมูลจากแนวคิด ทฤษฎี เอกสาร ตำรา บทความวิชาการ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องที่เผยแพร่ในฐานข้อมูลวารสารวิชาการอิเล็กทรอนิกส์ ประกอบกับการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลซึ่งอยู่ในโรงเรียนต้นแบบการจัดการเรียนสำหรับคนพลัดถิ่น จังหวัดสมุทรสาคร ดังนั้นการวิจัยในครั้งต่อไปควรจะมีการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลซึ่งอยู่ในโรงเรียนที่มีเด็กไร้สัญชาติกำลังศึกษาอยู่ในจังหวัดอื่น ๆ ด้วย
2. การวิจัยครั้งต่อไปควรมีการศึกษาเปรียบเทียบความสำคัญในแต่ละข้อ ในแต่ละด้านขององค์ประกอบ การบริหารโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างให้เกิดการเรียนรู้ที่มีความสุขของเด็กไร้สัญชาติว่ามีความสำคัญ แตกต่างกันอย่างไรร
3. การวิจัยครั้งต่อไปควรมีการศึกษาทดลอง โดยการนำองค์ประกอบการบริหารโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างให้เกิดการเรียนรู้ที่มีความสุขของเด็กไร้สัญชาติ ไปทดลองใช้ในสถานศึกษาที่มีเด็กไร้สัญชาติ และเปรียบเทียบผลการทดลองดังกล่าวว่ามีความแตกต่างกันอย่างไร

รายการอ้างอิง

- ชยารส อุดมอ่าง. (2555). รูปแบบการจัดการศึกษาสำหรับเด็กไร้สัญชาติที่สอดคล้องกับบริบทของเด็ก ครอบครัว และชุมชน: ศึกษากรณีเด็กไร้สัญชาติในชุมชนแม่สามแลบ อำเภอสบเมย จังหวัดแม่ฮ่องสอน (วิทยานิพนธ์ปริญญาบัณฑิต). บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ.
- ทวีสิทธิ์ ใจห้าว. (2554). รายงานการวิจัยเรื่อง รูปแบบและแนวทางการจัดการศึกษาสำหรับเด็กต่างด้าว: กรณีศึกษาอำเภอแม่สอด จังหวัดตาก: สำนักนโยบายด้านการเรียนรู้ตลอดชีวิตและโอกาสทางการศึกษา สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ.
- บพิตร อิสระ. (2550). การพัฒนาโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของการเรียนรู้ที่มีความสุขของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในกรุงเทพมหานคร (วิทยานิพนธ์ปริญญาโท). คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- บพิตร อิสระ. (2550). การพัฒนาโมเดลเชิงสาเหตุของการเรียนรู้ที่มีความสุขของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในกรุงเทพมหานคร. สืบค้นจาก <http://www.edu.chula.ac.th/ojed/doc/V22/V22d/V22d0006.pdf>.
- ปรีดา พึ่งตระกูลชัย. (2555). การให้บริการด้านการศึกษแก่เด็กไร้สัญชาติของสถานศึกษา สังกัดเทศบาลนครแม่สอด จังหวัดตาก (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา). บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- เปรมใจ วังศิริไพศาล. (2553). รายงานการวิจัยเรื่อง รูปแบบและแนวทางการจัดการศึกษาสำหรับเด็กต่างด้าว: กรณีศึกษาอำเภอแม่สอด จังหวัดตาก. สำนักนโยบายด้านการเรียนรู้ตลอดชีวิตและโอกาสทางการศึกษา สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ.
- พิศุทธิ์ วีระจิตต์. (2556). การจัดการศึกษาให้แก่เด็กที่ไม่มีสัญชาติไทย: ศึกษาเฉพาะกรณีสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร: สถาบันพัฒนาครู คณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา สำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงศึกษาธิการ.
- รัตนพงศ์ ตุมพสุวรรณ. (2553). การวิเคราะห์มุมมองของครูในการจัดการเรียนการสอนเด็กต่างด้าวในโรงเรียน: การวิจัยเชิงผสม (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา). สาขาวิชาวิทยาการวิจัยการศึกษา ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- รัตนพงศ์ ตุมพสุวรรณ. (2553). การวิเคราะห์มุมมองของครูในการจัดการเรียนการสอนเด็กต่างด้าวในโรงเรียน: การวิจัยเชิงผสม. สืบค้นจาก <http://www.edu.chula.ac.th/ojed/doc/V54/V54d0189.pdf>
- วรกานต์ อินทรโสภณ. (2555). การพัฒนาสมรรถนะความเป็นผู้นำทางการเรียนการสอนของผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็ก (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา). สาขาวิชาบริหารการศึกษา ภาควิชานโยบายการจัดการและความเป็นผู้นำทางการ คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สายทิพย์ แก้วอินทร์. (2548). การเรียนรู้ที่มีความสุขกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนระดับประถมศึกษา โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยขอนแก่น (ศึกษาศาสตร์). ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- สุวรรณี เข้มเจริญ. (2547). ผลกระทบด้านสิทธิในการศึกษาของคนไร้สัญชาติในประเทศไทย. เอกสารประกอบการประชุมทางวิชาการเรื่อง “งานวิจัยของประเทศไทยด้านการย้ายถิ่นระหว่างประเทศในยุคโลกาภิวัตน์”. กรุงเทพมหานคร: สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2550). แนวทางการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาให้คณะกรรมการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา ตามกฎกระทรวง กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา พ.ศ.2550. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.